

Warszawa, dnia 5 sierpnia 2019 r.

Sz. P. Agata Ewertyńska
Dyrektor Wydziału Spraw Cudzoziemców
Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego
ul. Marszałkowska 3/5
02-624 Warszawa

Szanowna Pani Dyrektor,

Stowarzyszenie Interwencji Prawnej jest organizacją pozarządową, której statutowym celem jest podejmowanie działań na rzecz przestrzegania praw człowieka i przeciwdziałanie nierównemu traktowaniu. Dążąc do wprowadzania zmian systemowych w prawie i polityce społecznej, bierzemy udział w konferencjach, konsultacjach aktów prawnych, komentujemy przepisy prawa, sporządzamy ekspertyzy i opinie, prowadzimy badania i monitoringi. Zajmujemy się także działalnością edukacyjną i informacyjną.

Pragniemy przedstawić Pani problem, z którym zwracają się do nas cudzoziemcy ubiegający się o udzielenie zezwolenia pobytowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dotyczący sposobu prowadzenia przez Wojewodę Mazowieckiego postępowania dowodowego w sprawach dotyczących legalizacji pobytu w Polsce.

Wielokrotnie sygnalizowano nam, że w dniu osobistego składania wniosków o udzielenie zezwolenia pobytowego (dotyczy to zarówno zezwoleń na pobyt czasowy, pobyt stały jak i zezwoleń na pobyt rezydenta długoterminowego UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej), cudzoziemcy otrzymują obszerne wezwanie do uzupełnienia dokumentów, które nie zawsze są wymagane w ich indywidualnych sprawach bądź zostały już złożone do akt sprawy wraz z

wnioskiem. To powoduje, że cudzoziemcy nie wiedzą jakie dokumenty muszą złożyć, by uzyskać decyzję zgodną z ich żądaniem, co prowadzi niejednokrotnie do negatywnych konsekwencji w postaci odmowy udzielenia wnioskowanego zezwolenia.

Taki sposób procedowania budzi nasze poważne wątpliwości, gdyż *de facto* przerzuca ciężar prowadzenia postępowania dowodowego na stronę postępowania, czego nie da się pogodzić z zasadami demokratycznego państwa prawa, o którym mowa w art. 2 Konstytucji.

Należy zauważyć, że na gruncie postępowania administracyjnego to organy administracji dążą do ustalenia prawdy obiektywnej. W tym celu podejmują z urzędu lub na wniosek stron wszelkie czynności zmierzające do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy, a ponadto zobowiązane są do wyczerpującego zebrania i rozpatrzenia całego materiału dowodowego (art. 7 w zw. z art. 77 § 1 k.p.a). To na organy władzy ustawodawca nałożył obowiązek czuwania nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu nieznamośności prawa (art. 9 k.p.a), a obowiązkowi temu na gruncie spraw cudzoziemskich nadał szczególną rangę wymagając, by pouczenie o ciężących na cudzoziemcach obowiązkach i przysługujących im prawach miało miejsce w języku dla nich zrozumiałym (art. 7 ustawy o cudzoziemcach).

Stoimy na stanowisku, że wezwanie w formie przedstawionej we wstępie niniejszego pisma, nie stanowi realizacji powyższych obowiązków, gdyż – jak już zostało zasygnalizowane – przerzuca ciężar prowadzenia postępowania dowodowego na strony postępowania. W naszej ocenie, Wojewoda Mazowiecki wymaga od cudzoziemców ubiegających się przed nim o zezwolenia pobytowe nie tylko doskonałej znajomości obowiązującego w Polsce prawa, ale – i przede wszystkim – jego płynnego stosowania. Strona postępowania ma obowiązek nie tylko samodzielnie ocenić jakie dokumenty są w jej sprawie wymagane przepisami prawa, ale musi wiedzieć jakich dokumentów w praktyce wymaga w jej sprawie organ administracji. Uważamy, że działanie takie na znajduje prawnego uzasadnienia.

Pragniemy zauważyć, że taki sposób procedowania nie tylko generuje postępowania odwoławcze i wpływa na dyscyplinę finansów publicznych, ale również zmusza cudzoziemców do korzystania z usług nie zawsze rzetelnych i kompetentnych pełnomocników.

W związku z powyższym, zwracamy się do Pani z prośbą o przemodelowanie sposobu prowadzenia postępowań, tak by wszelkie gwarancje procesowe przyznane stronie były w pełni realizowane.

Będziemy bardzo wdzięczni za ustosunkowanie się do podniesionych przez nas kwestii.

Z poważaniem,

Katarzyna Słubik

Prezeska Stowarzyszenia Interwencji Prawnej